

Mænd og kvinder sparer lige flittigt op til pension, men det er alligevel ikke helt så enkelt

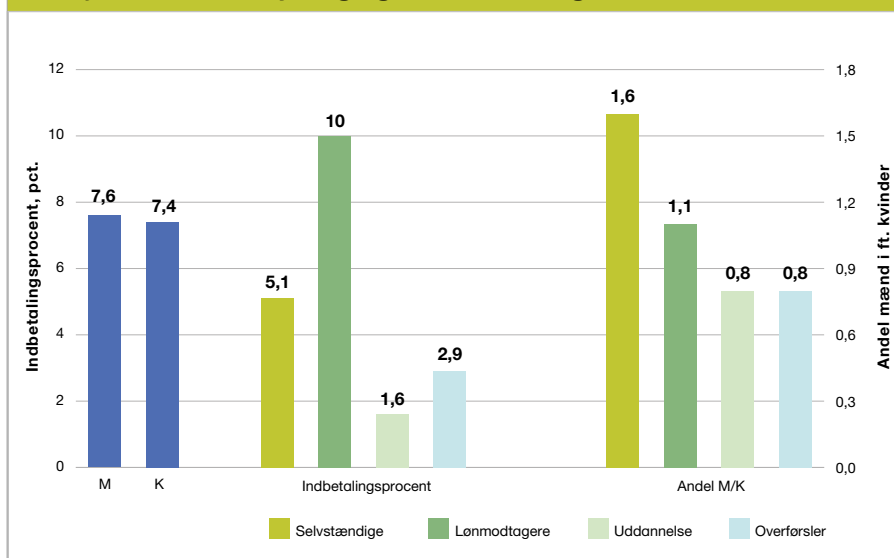
Danske mænd og kvinder sparer i gennemsnit stort set den samme andel af indkomsten op til pension – hhv. 7,6 pct. og 7,4 pct. – men der gemmer sig store forskelle bag gennemsnittene.

Forskellene skyldes i høj grad, at mænd og kvinder har forskellige tilknytninger til arbejdsmarkedet. Mænd er relativt oftere selvstændige, og kvinder er oftere under uddannelse, modtager en overførselsindkomst eller modtager efterløn og førtidspension. Da lønmodtagere i gennemsnit indbetaler 10 pct. af deres bruttoindkomst til pension, selvstændige 5,1 pct., personer under uddannelse 1,6 pct. og overførselsindkomstmodtagere 2,9 pct. har de forskellige tilknytninger til arbejdsmarkedet således stor betydning for, hvor meget de enkelte kvinder og mænd indbetaler til pension. Kvinder trækker sig i gennemsnit tidligere tilbage end mænd, samtidig med at de i gennemsnit kan forvente at leve længere, hvilket kan øge opsparingsbehovet for nogle kvinder. Det viser en ny analyse fra ATP.

Tilknytningen til arbejdsmarkedet påvirker din pension

Tilknytningen til arbejdsmarkedet har stor betydning for, hvor meget den enkelte indbetaler til pension. Lønmodtagere, der er obligatorisk omfattet af en arbejdsmarkedspension/firmapension, ind-

Figur 1: Gennemsnitlig indbetalingsprocent opdelt på arbejdsmarkedstilknytning og køn, 18-64-årige i 2019

Note.: Indbetalingsprocenten er beregnet som de samlede indbetalinger til pension divideret med bruttoindkomsten (inkl. pensionsbidrag og ekskl. lejeværdi af egen bolig). I indbetalingerne indgår ATP Livslang Pension, arbejdsmarkedspensioner, firmapensioner, individuelle pensioner og et fiktivt pensionsbidrag på 17 pct. for tjenestemænd. Personer, der ikke tilhører en af de fire arbejdsmarkedstilknytningsgrupper, er ikke vist særskilt, men indgår i det samlede gennemsnit. M står for mænd, og K står for kvinder.

Kilde: ATP's beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik 2021.

betaler typisk mellem 12-18 pct. af deres løn samtidig med at de indbetaler til ATP Livslang Pension.

Personer, der modtager en overførselsindkomst, indbetaler næsten alle til ATP Livslang Pension, og fra 2020 også til Obligatorisk Pensionsordning (OP). Førtidspensionis-

ter bidrager derudover til SUPP-ordningen (arbejdsmarkedspension for førtidspensionister). Selvom overførselsindkomstmodtagere bidrager til disse ordninger, udgør indbetalingerne en noget mindre andel af deres overførselsindkomster (i gennemsnit omkring 3 pct. - ca. 6 pct. når OP er fuldt indfaset) end de satser, man ser blandt løn-

modtagere med en obligatorisk arbejdsmarkedspension.

Selvstændige og studerende er de eneste grupper, ud over hjemmegående, som ikke bidrager obligatorisk til nogen pensionsordning. Mange studerende indbetaler dog til ATP Livslang Pension via deres studiejob. Derudover bidrager omkring 10 pct. af lønmodtagerne heller ikke til en obligatorisk arbejdsmarkedspension i søjle 2), fordi de arbejder på den uorganiserede del af arbejdsmarkedet (alle lønmodtagere bidrager til ATP Livslang Pension).

I Figur 1 opgøres den gennemsnitlige indbetalingsprocent for de nævnte arbejdsmarkeds-tilknytningsgrupper. Figuren viser tydeligt, hvor stor betydning tilknytningen har for andelen af indkomsten, der indbetales til pension. Lønmodtagere indbetaler i gennemsnit 10 pct. af deres bruttoindkomst, selvstændige 5,1 pct., personer under uddannelse 1,6 pct. og overførselsindkomstmodtagere 2,9 pct.

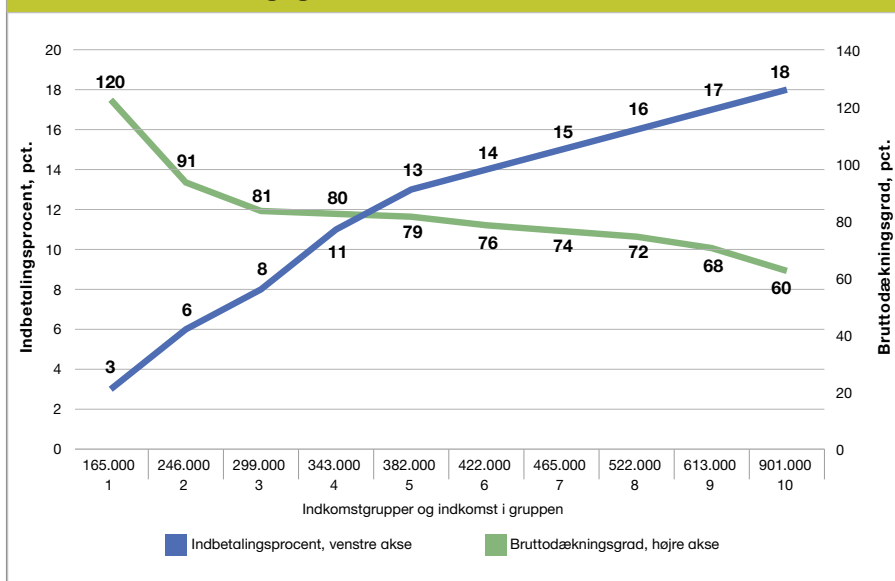
I højre side af figur 1 kan man se mænds og kvinders tilknytning til arbejdsmarkedet, og dermed få en fornemmelse af, hvordan tilknytningen påvirker deres indbetalinger til pension.

Af figuren fremgår det, at relativt flere mænd er selvstændige (60 pct. flere mænd), og da de indbetaler mindre end lønmodtagerne (5,1 pct. vs. 10 pct.), trækker det mænds samlede gennemsnit relativt mere ned end kvindernes.

Der er en smule flere mænd (10 pct. flere mænd), der er lønmodtagere, og da lønmodtagere som gruppe indbetaler den relativt største andel til pension, trækker det omvendt mændenes samlede gennemsnit lidt op i forhold til kvindernes.

Omvendt er der flere kvinder (25 pct. flere kvinder) der modtager en overførselsindkomst set i forhold til mændene, og da indbetalingerne fra overførselsindkomster i gennemsnit er noget lavere end lønmodtagernes (2,9 pct. vs. 10

Figur 2 – Sammenhæng mellem indbetalingsprocent og den forventede dækningsgrad

Note.: Beregningerne tager udgangspunkt i en person der er 20 år i dag, og som starter sin opsparing som 25-årig, og sparer op frem til pensionsalderen, som er sat til 75 år. Afkastforudsætningerne bygger på samfundsforudsætningerne fra 2021. Der antages at pensionen udbetales som en livsvarig ydelse i 18,9 år fra pensionsalderen, og at personen er enlig og kan modtage ældrecheck som pensionist, hvis indkomsten ikke er for høj.

Kilde: ATP's egne beregninger på typepersoner.

pct.), trækker det kvindernes gennemsnit ned. Det samme gælder for personer under uddannelse, hvor der også er flest kvinder (20 pct. flere kvinder), hvilket tilsvarende trækker kvindernes gennemsnitlige indbetalinger ned.

Samlet set udgligner effekterne hinanden idet mænd og kvinders overordnede gennemsnit, som nævnt er hhv. 7,6 pct. og 7,4 pct.

Udover arbejdsmarkedstilknøytning har forhold som branche, sektor (privat eller offentlig) og størrelsen af virksomheden (antal ansatte) også betydning for opsparingsniveauet, fordi andelen, der indbetaler til en arbejdsmarkedspension inden for disse grupper, varierer kraftigt. Typisk er det især indenfor mindre virksomheder i den private sektor, blandt selvstændige uden ansatte eller med få ansatte og inden for hotel og restauration eller landbrug, at der indbetales mindst til pension.

Mænd er relativt oftere end kvinder ansat i den private sektor, ansat i mindre private virksomheder samt beskæftiget i

brancher, hvor der traditionelt ikke betales ret meget til pension. Det er en af årsagerne til, at kvinder der arbejder som selvstændig eller lønmodtager, i gennemsnit indbetaler lidt mere til pension, end mænd der er ansat inden for de samme grupper (tal ikke vist i figuren).

Alle har ikke samme opsparingsbehov

Ofte hører man, at man skal gå efter at opnå en dækningsgrad, dvs. indkomst som pensionist i forhold til indkomsten som erhvervsaktiv, på cirka 80 pct., når man går på pension. De 80 pct. kan være et fint mål, set ud fra en gennemsnitsbetragtning, men tallet vil typisk variere med størrelsen af den indkomst, man har, inden man går på pension. Det er der flere årsager til.

For det første; hvis man kommer fra en relativt lav og midlertidig indkomst, kan en dækningsgrad på 80 pct. være meget lav i hele pensionstilværelsen. Ofte ser man derfor også, at personer der kommer fra meget lave indkomster før pensionsalderen, opnår en større indkomst

som pensionist (en dækningsgrad over 100 pct.), selv med en beskeden pensionsopsparing. Årsagen til at man ser denne sammenhæng er, at folkepension og ATP i udgangspunktet giver nogenlunde den samme grundpension (før modregning og beskatning) til alle, og derfor har de meget større betydning for dem med en lav indkomst end dem med en høj indkomst.

Omvendt vil personer med de højeste indkomster inden pensionsalderen måske godt kunne nøjes med en lavere dækningsgrad – på fx 60 pct. – når de går på pension. Dels fordi deres basale økonomiske behov er mere end dækket, dels fordi disse grupper typisk har større friværdier eller andre private indkomster, de kan supplere indkomsten med. Denne sammenhæng – at dem med de laveste indkomster og indbetalingsprocenter opnår de højeste dækningsgrader – er illustreret i figur 2.

Figuren viser, at en person i den laveste indkomstgruppe med en indkomst på 165.000 kr. og en indbetalingsprocent på 3 pct. om året vil opnå en dækningsgrad på omkring 120 pct., mens en person i den højeste indkomstgruppe med en indkomst på 900.000 kr. og en indbetalingsprocent på 18 pct., kan forvente en dækningsgrad på ca. 60 pct.

Levetid og tilbagetrækningsalder betyder også noget

Udover de nævnte forhold spiller den forventede levealder og tilbagetræknings-tidspunktet også ind på opsparingsbehovet. Alt andet lige, vil kvinder i gennemsnit skulle spare mere op end mændene, fordi de i gennemsnit går tidligere på pension (1,6 år tidligere), og fordi de i gennemsnit kan forvente at leve længere (2,7 år længere fra folkepensionsalderen).

Betydning af forskellen i mænds og kvinders tilbagetrækningsalder og levetider kan illustreres med udgangspunkt i

en person, der har en bruttoindkomst på 350.000 kr., en pensionsindbetaling på 12 pct. Hvis en kvinde gør som den gennemsnitlige kvinde, og trækker sig 1,6 år tidligere tilbage end en mand, og samtidig kan forvente at leve 2,7 år længere end manden, så vil kvinden skulle spare 3,3 pct. (15,3 pct. i stedet for 12 pct.) ekstra op af sin indkomst hvert år, for at få den samme årlige udbetaling i pensionstilværelsen, som den gennemsnitlige mand der sparer 12 pct. op. Alternativt skal kvinden acceptere, at prisen for at få 4,3 års mere fritid er en nedgang i de private pensionsudbetalinger på 21 pct.

Nedgangen i den samlede nettoindkomst er dog noget lavere end de 21 pct., den er "kun" på 4,3 pct. Årsagen er, at arbejdsmarkedspensionerne "kun" udgør en andel (ca. 30 pct. i eksemplet) af den samlede indkomst og at modregningsmekanismen i de offentlige pensioner til dels kompenserer for den lavere private pensionsudbetaling ved at udbetale større offentlige pensioner.

Livsvarige pensioner er dog underlagt de såkaldte unisexregler, som betyder, at en kvinde og en mand, der har indbetalt det samme beløb til pension, kan forvente at modtage den samme årlige udbetaling resten af livet (hvis de går på pension ved samme alder), selvom kvinder i gennemsnit lever længere end mænd. Sparer man op i en ratopension, gælder unisexreglerne ikke. Da får de "kun" den pension de selv har sparet op til, fordelt over et bestemt antal år. Derudover vil relativt flere kvinder end mænd kunne forvente at få udbetalt en ægtefællepension og en dødsfaldsdækning fra deres ægtefælle, når denne dør, fordi mænd i gennemsnit er 2,8 år ældre end deres partner, og som nævnt samtidig (i gennemsnit) lever 2,7 år kortere end kvinder.

Samlet set mindsker disse faktorer alt andet lige kvindernes ekstra opsparingsbehov.

Sådan har vi regnet

Analyserne er lavet for alle personer bosiddende i Danmark i aldersgruppen 18-64 år i 2019.

Arbejdsmarkedstillknytning referer til den primære tilknytning man havde i løbet af året, målt ud fra indkomsttypens størrelse. I opgørelsen indgår følgende tilknytningsgrupper: lønmodtagere, selvstændige, personer under uddannelse, overførselsindkomstmottagere og andre. Gruppen "andre" er ikke vist særskilt i figur 1, men indgår i det overordnede gennemsnit for mænd og kvinder.

Indbetalingsprocenten er beregnet som de samlede indbetalinger til pension, divideret med bruttoindkomsten (inkl. pensionsbidrag og ekskl. lejeværdi af egen bolig). I indbetalingerne indgår ATP Livslang Pension, arbejdsmarkedspensioner, firmapensioner, individuelle pensioner og et fiktivt pensionsbidrag på 17 pct. for tjenestemænd.

Indbetalingsprocenten vil være lavere end overenskomstsatserne af tre årsager: 1) fordi personer der ikke indbetaler til pension, indgår i beregningen, 2) fordi indbetalingerne er sat ift. bruttoindkomsten og ikke "kun" lønindkomsten og 3) fordi pensionsbidraget er sat ift. den fulde indkomst, og ikke kun indkomsten inklusive ens eget pensionsbidrag.

I 2003 fik førtidspensionister mulighed for frivilligt at indbetale til den Supplerende Arbejdsmarkedspension – SUPP-ordningen. SUPP-ordningen administreres af ATP og andre pensionsopsparings-selskaber, hvor omkring 93 pct. af indbetalingerne ligger i ATP.

Opgørelsen af forskellen på mænd og kvinders restlevetid stammer fra ATP's interne levetidsmodel SAINT.

